

Опис
вибіркового блоку навчальних дисциплін «Конституційне право»
освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього рівня «Бакалавр»
за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання

Вибірковий блок «Конституційне право» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання складається з навчальних дисциплін:

- 1) Верховенство права;
- 2) Міжнародний захист прав людини;
- 3) Конституційно-правовий статус особи і громадянина;
- 4) Конституційне законодавство: генезис та перспективи розвитку.

Відповідно до опису освітньої програми «Право» викладання зазначених навчальних дисциплін забезпечує досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання 2, 4, 5, 8, 10, 15, 18, 22, що визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Викладання зазначених навчальних дисциплін зорієнтовано на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо ідеологічно-правового звучання конституційного права, особливостей конституційного права як ключової галузі національного права, за допомогою якої здійснюється регулювання політичних, державно-владних та інших, безпосередньо пов'язаних з ними найважливіших відносин у суспільстві та державі, а також на розвиток практичних фахових навичок з конституційної правотворчої та правозастосовної діяльності.

Результатами поглибленого вивчення здобувачами освіти вибіркового блоку навчальних дисциплін мають стати:

- знання та розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини;
- знання та розуміння основ права Європейського Союзу;
- вміння давати короткий конституційно-правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю;
- вміння застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права, конституційного права;
- вміння вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, з питань конституційного права, із застосуванням правничої термінології;
- вміння вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;

- вміння застосовувати в професійній діяльності основні сучасні конституційні доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи, конституційні цінності;

- вміння надавати консультації щодо можливих способів захисту прав людини та основоположних свобод у різних правових ситуаціях.

Досягнення здобувачами освіти цих та інших результатів навчання забезпечує дотримання ними у майбутній фаховій діяльності стандартів правничої професії, міжнародних стандартів прав людини та принципу верховенства права.

Забезпечення досягнення програмних результатів навчання, визначених за навчальними дисциплінами вибіркового блоку відбувається завдяки:

- студентоцентрованому підходу;
- викладанню навчальних дисциплін вибіркового блоку «Конституційне право» кваліфікованими фахівцями, в тому числі у формі авторських курсів;
- оновленню викладачами змісту робочих навчальних програм дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі конституційного права, з врахуванням таких чинників як незворотність європейського та євроатлантичного курсу України, захист державного суверенітету і територіальної цілісності України від зовнішньої агресії;
- застосуванню методів навчання і викладання, що базуються на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень з питань конституціоналізму, верховенства права, конституційно-правового статусу людини і громадянина, міжнародного захисту прав людини і використання їх результатів;
- залучення здобувачів освіти до науково-дослідної діяльності в сфері конституційного права, в тому числі і з контраверсійних питань;
- проведенню майстер-класів із запрошенням фахівців-практиків в сфері конституційного права;
- використання в освітньому процесі різних форм проведення занять та інтерактивних методів навчання, новітніх інформаційних технологій;
- індивідуальному консультуванню здобувачів вищої освіти та високого рівня організації їх самостійної роботи;
- отриманню практичного досвіду під час проходження навчальної практики.

Дисципліни вибіркового блоку:

Верховенство права. Спеціальний навчальний курс присвячено аналізу сутності верховенства права як принципу сучасної держави. До його змісту включено дослідження теоретичних питань доктрини та цивілізаційних

аспектів верховенства права, змісту верховенства права в контексті доктрини природного права, співвідношення принципів верховенства права і законності, верховенства права і розподілу влади. Вивчення теоретичних питань змісту навчальної дисципліни поєднано з пізнанням практичного досвіду застосування верховенства права як умови розвитку сучасного конституціоналізму, у тому числі з вивченням досвіду його застосування у судовій практиці (вітчизняній та зарубіжній).

Міжнародний захист прав людини. Дисципліна фокусується на інституційних та конвенційних органах та механізмах універсальної та регіональних систем захисту прав людини. Особлива увага приділяється європейській системі захисту прав людини. Дисципліна розвиває у здобувачів здатність виявляти структурні або загальні недоліки в національному праві або практиці, першопричини системних помилок, які призводять до порушення права людини чи основоположної свободи, ефективно застосовувати субсидіарний механізм захисту прав людини, розробляти пропозиції з вдосконалення наявних національних засобів юридичного захисту та в разі необхідності – з розробки та запровадження нових.

Конституційно-правовий статус особи і громадянина. Навчальна дисципліна розкриває систему юридичних параметрів, якими визначається фактичне становище людини і громадянина у суспільстві на конкретному етапі суспільно-політичного розвитку держави. До її предмета включено питання поняття; структури; видів і змісту (сутності) як принципів конституційно-правового статусу людини і громадянина, так і конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина; інституту громадянства; конституційно-правового статусу іноземців, осіб без громадянства, біженців, осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту. Навчальний курс спрямований на розширення знань, підвищення правової культури і правосвідомості з питань конституційно-правового статусу особи і громадянина як в Україні, так і за її межами.

Конституційне законодавство: генезис та перспективи розвитку. Проблематика визначення юридичної природи, змісту і форми, видів джерел, що складають систему конституційного законодавства, а також їх співвідношення в умовах різних правових систем є предметом навчальної дисципліни. Вивчення генезису конституційного законодавства сприяє з'ясуванню актуальних теоретичних і практичних питань взаємодії джерел конституційного права, насамперед України, але також і з використанням зарубіжного досвіду, дозволяє оптимізувати знання про критерії ефективності їх реалізації.

